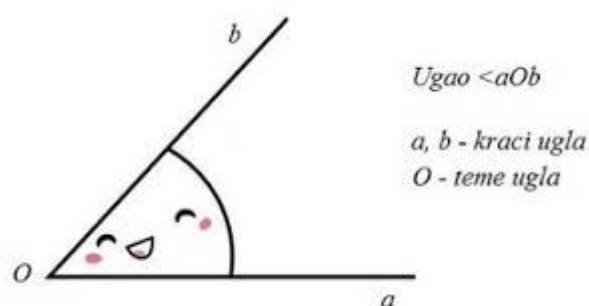

Uglovi

Uglovi- su metoda kooperativnog učenja koja podstiče učenike da zauzmu stav o nekoj temi, argumentuju svoje mišljenje i aktivno slušaju druge. Aktivnost omogućava razmjenu različitih perspektiva i podstiče učenike da preispitaju ili promijene svoj

"**Uglovi**" su jedna od metoda kooperativnog učenja kojom se želi podstaknuti rasprava i zajedničko formulisanje konstruktivnih argumenata iz različitih perspektiva. Uglovi mogu poslužiti kao aktivan i ugodan način upravljanja debatama o kontraverznim pitanjima, u kojima bi se mogla prezentirati dva ili više mišljenja. Mogu poslužiti nakon čitanja teksta u razredu, ili nakon predavanja ili filma, ili jednostavno poslije natuknice o nekoj temi o kojoj bi učenici trebali razmisliti.

Upute za aktivnost uglova prilično su jednostavne i svrha im je da učenici zauzmu stanovište u vezi s nekom temom i da ga znaju braniti. Ovom se aktivnošću učenici podstiču da pažljivo slušaju druge te ukazuje na opciju promjene mišljenja ukoliko su razmišljanja drugih dovoljno uvjerljiva. U stvari, ovom se posebnom aktivnošću učenici podstiču da se predomisle dok slušaju tuđa mišljenja i argumente.

Demonstracija uglova

Strategija uglova se koristi nakon čitanja teksta, slušanja predavanja ili gledanja filma o nekoj kontroverznoj temi ili problemu. Nakon što problem ili tema budu odabrani, nastavite na slijedeći način:

Objasnite učenicima da će početi razmišljati o određenom problemu koji se odnosi na aktuelna svjetska zbivanja. Neophodno je da razmisle o tom problemu i formiraju neki provizorni zaključak. Ukoliko bude odabrana o očuvanju rijeka, problem o kojem treba raspraviti jeste npr. da li bi vlada trebala sagraditi branu na rijeci Neretvi.

Možda će biti potrebno promijeniti temu ako grupa nije dovoljno informirana o projektu, odnosno možda ćete trebati odabrati drugu, poznatiju temu.

Odredite koje stavove učenici mogu zauzeti u odnosu na odabrani problem. U primjeru izgradnje brane, učenici mogu biti ili za gradnju, ili protiv nje, ili neodlučni. Važno je učenicima pružiti mogućnost izbora između dvije ili više opcija. Nastavnik može unaprijed odrediti različite stavove koje učenici mogu zauzeti o nekom problemu, ili učenici mogu do različitih stanovišta doći metodom oluje mozga.

Zamolite učenike da tri minuta pišu u odbranu svojeg stava, da osmišljavaju argumente u korist svog stava a da pritom pokušavaju biti što uvjerljiviji i zanimljiviji.

Kad završe sa pisanjem, zamolite one koji su pristalice gradnje da odu u jedan ugao učionice. Oni koji se protive izgradnji brane otići će u drugi ugao. Oni koji su neodlučni mogu otići u treći. Ukoliko postoje još neke unaprijed određene grupe mišljenja, i za njihove zagovornike treba planirati mjesto u prostoriji.

Predstavnicima svih grupa trebalo bi omogućiti oko pet minuta da razmijene svoje sastava i ponovo razmisle o razlozima svojih stavova. Grupa će morati odabrati i jednog ili dva glasogovornika koji će predstavljati grupu u debati koja će uslijediti.

Pokrenite debatu pozivajući jednu grupu da jasno izrazi svoje stanovište i najvažnije razloge kojima se podržava njihovo gledište. Zamolite svaku grupu da učini to isto.

Nakon što glasnogovornici pokrenu formalnu debatu, ostale članove grupe bi sad trebalo sad podsticati da se uključe u razgovor.

Ako je grupe potrebno ohrabriti, postavite nekoliko probnih pitanja:

- Zašto vi iz grupe A ne bi trebali prihvatiti mišljenje grupe B?
- U čemu se ne slažete s grupom B?
- A što je s grupom neodlučnih?
- Šta ste čuli a što vam je razjasnilo mišljenje?
- Zašto vas iz grupe B nije uvjerilo ono što je rekla grupa A?

Objasnite da su neki polaznici možda promijenili mišljenje u toku diskusije, i neka u bilo kojem trenutku slobodno promijene grupu. Neka jednostavno prijeđu iz grupe u kojoj se nalaze, u grupu sa čijim se mišljenjem sad slažu. Zapravo, podstičite polaznike da se premještaju kako se mijenja njihovo mišljenje. Također podstičite članove grupa da ubijede ostale da ne napuštaju svoju grupu. Time se članovi svake grupe obavezuju da budu uvjerljivi kako bi zadržali članove grupe i privukli više pristaša. Polaznici bi trebali voditi bilješke o svojim razmišljanjima dok slušaju i diskutiraju, što će im pomoći kasnije kad budu morali pisati o svom stavu o određenom pitanju i braniti ga.

Po završetku diskusije i kada su se svi našli u grupama iz kojih se više ne namjeravaju premještati, zamolite svaku grupu da sažme svoje stanovište i razloge koji mu idu u prilog. Potom zamolite sve učenike da zapišu koji stav zastupaju i razloge zbog kojih tako misle. (Složeniji sastav bi obuhvatio

i suprotne argumente i u odnosu na njih odbraniti odabrani stav.)

PRIMJER PRIMJENE

Aida Muratović

Oblast: Maternji jezik (IKT „Važnost“ Ferida Duraković)

Uvod u analizu teksta „Važnost“, autorice Feride Duraković

Uzrast: 3.razred

Kontekst: Izražavanje ličnog stava na određenu temu „Igra je djeci najvažnija stvar u životu“.

Aktivnost se provodi prije čitanja teksta „Važnost“, autorice Feride Duraković.

Nastavnik/ca upoznaje učenike sa tvrdnjom o kojoj će promišljati i diskutovati u svojim grupama:

„Igra je djeci najvažnija stvar u životu“.

Od učenika tražimo da razmisle o tome koji će stav zauzeti, a onda im dati tri do pet minuta vremena da malo razmisle i eventualno kratko zapišu svoje razloge (argumente) za stav koji su zauzeli.

Kada učenici završe pisanje odlaze u ugao učionice na kome je zapisano ono što se slaže sa njihovim mišljenjem.

U uglovima učionice ranije su pripremljeni bijeli čart papiri. U jednom uglu s natpisom SLAŽEM SE; u drugom uglu sa natpisom NE SLAŽEM SE; i u trećem uglu s natpisom NEODLUČAN/NA SAM.

U uglovima učenici razmjenjuju svoju argumentaciju i razloge zašto su zauzeli određeni stav. Kako bi osigurali da svako dijete ima priliku da obrazloži svoj stav treba planirati najmanje 15-tak minuta vremena za nesmetan rad. Grupe na čart papiru u svom uglu zapisuju (sažimaju) svoj stav i navode razloge zbog kojih tako misle.

Svaka grupa bira svog „glasnogovornika“ koji predstavlja grupu u debati.

Tokom debate nastavnik/ca treba ohrabrivati sve učenike da se uključe, pažljivo slušaju argumente druge strane, te poštuju pravila debate (ograničeno vrijeme za raspravu, ne upadanje u riječ, korištenje argumenata, ljubazno i prijateljsko ophođenje).

Grupa koja je neodlučna ima priliku tokom debate da se opredjeli za jedan od stavova **SLAŽEM SE/NE SLAŽEM SE**, i mogu u bilo kojem trenutku preći u drugu grupu.

Članove te grupe možete pitati: Koja su razmišljanja i argumenti vaših vršnjaka doprinijela da zauzmete taj stav?

Šta je potrebno prije primjene:

Ova tehnika se može primjeniti u svim fazama i za svaki uzrast, uz prilagođavanje načina primjene i težine pitanja. Od nastavnika/ce ne zahtjeva mnogo tehničke pripreme. Kako bi djeca mogla učestvovati u ovoj aktivnosti, dobro je predhodno razgovarati o tome šta su to stavovi i argumenti (razlozi zašto nešto tvrdimo, dokazi), te sa djecom vježbati njihovu formulaciju na primjerima koji su njima bliski (npr. „zašto je bolje imati psa nego mačku“ – napiši svoj stav/mišljenje i obrazloži ga).

Dodatne ideje za primjenu:

Nakon zauzimanja stavova, moguće je djeci zadati da napišu esej na zadatu temu, u kojem će obrazložiti svoje stanovište, koristeći argumente koje su čuli u debati. Ako su djeca nedovoljno vješta u debati, ona se može odgovoditi za naredni čas, kako bi se svima dalo vremena da razmisle, istraže temu i zapišu svoje argumente kako bi se bolje pripremili za debatu.

Savjeti za nastavnike

Važno je naglasti da se toku provođenja ove tehnike nastavnik/ca treba suzdržati od postavljanja sugestivna pitanja učenicima, jer to umanjuje spontanost u promišljanju i zauzimanje određenog stava. Djecu možete poticati traženjem dodatnih argumenata, ili otvorenim pitanjima „a šta ako...“; kako biste razriješili..“ i sl.

U KRUG – U KRUG

VENNOV DIJAGRAM

Alma Balagija

Tema : Glagolski oblici

Nastavna jedinica: Perfekat - obrada

Predmet: Bosanski jezik i književnost

Razred: VII

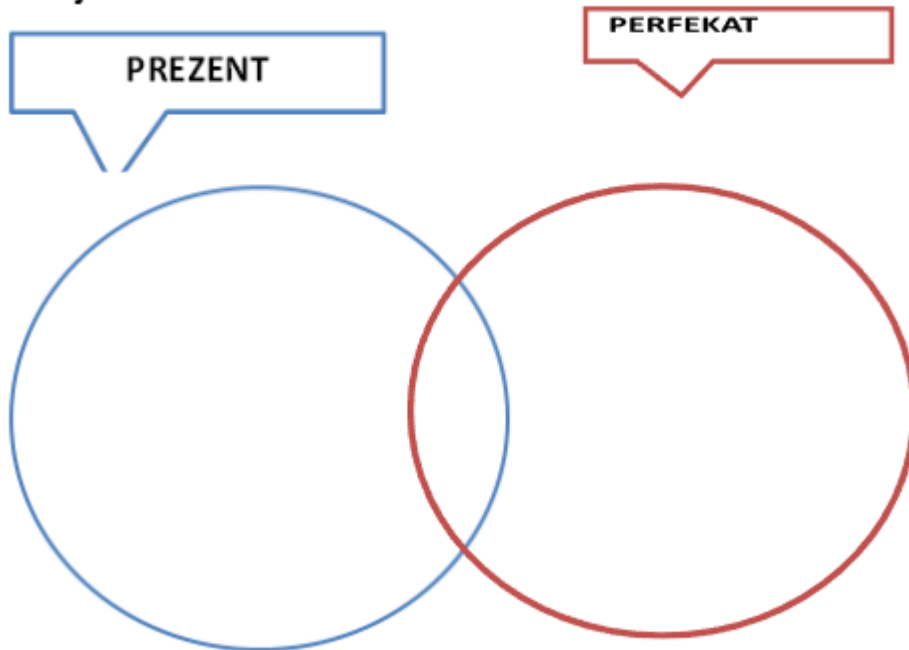
Šta je potrebno prije primjene?

Učenici: trebaju posjedovati osnovna znanja o pojmovima koji će se uspoređivati

Nastavnici: definirati način rada (individualno, u paru, u grupi)

PRIMJER PRIMJENE:

Primjer:

Oblici koji se presijecaju mogu biti usklađeni pojmovima ili temama koje se upoređuju.

Za opširnije teme koje se upoređuju umjesto dijagrama može se koristiti i Vennova tabela, ili se podaci iz dijagrama mogu detaljnije unijeti u tabelu.

Vennova tabela

	RAZLIKE	
	SLIČNOSTI	
PREZENT		PERFEKT

Collections

Metodika i didaktika

Autorski tekstovi